

ሕያው

adj, fem. ሕያውት ፣ Pl. ሕያዋን ፣ fem. ሕያዋት ፣ 1) *vivus* , *vivens* Koh. 4,2; Koh. 9,4; Sir. 17,27; ምድረ ፣ ሕያዋን ፣ Jer. 11,19; ነጎጦ ፣ ሕያዎ ፣ Prov. 1,12; ሕያውኑ ፣ ዓዲሁ ፣ አቡነ ፣ Gen. 45,3; Gen. 45,26; Thren. 4,17; Ruth 1,19; አምጣነ ፣ ሕያው ፣ ውእቱ ፣ Sir. 23,15; እንዘ ፣ ሕያው ፣ ውእቱ ፣ Sir. 25,7; Sir. 30,5; Sir. 37,27; Tob. 5,3; ኩሉ ፣ ሕያዋን ፣ Dan. 4,14; ንሕነ ፣ ሕያዋን ፣ Ps. 113,27; Ps. 54,16; ሕያዋነ ፣ ሕይወት ፣ ዘለዓለም ፣ Hen. 15,4; Hen. 15,6; ኮነ ፣ ሕያው ፣ 4 Esr. 1,5; ነፍስ ፣ እንተ ፣ ሕያውት ፣ ውስተ ፣ ማይ ፣ Lev. 11,10; ደዋርህ ፣ ሕያዋት ፣ Lev. 14,4; ኩሉ ፣ ሕያው ፣ Job 12,10; ኩሉ ፣ ዘሕያው ፣ Sir. 16,30; Job 38,14; እንለ ፣ እመሕያው ፣ vid. sub እንል ፣ Crebro de Deo: ዘሕያው ፣ ለዓለም ፣ ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα Sir. 18,1; Hen. 5,1; Matth. 16,16. Formula jurandi est: ሕያው ፣ እግዚአብሔር ፣ ከመ ፣ Ruth 3,13; Jer. 4,2; Jer. 16,14; ሕያው ፣ አነ ፣ ከመ ፣ Jes. 49,18; Hez. 5,11; ሕያው ፣ ነፍስከ ፣ ከመ ፣ Judith 12,4; 1 Reg. 25,26; et formula salutandi regis ሕያው ፣ እግዚእየ ፣ ንጉሥ ፣ ለዓለም ፣ 3 Reg. 1,31; Dan. 2,4 (v. ሕያው ፣); Dan. 3,9; Dan. 5,10; Dan. 6,6. De rebus inanimatis: እሳት ፣ ሕያው ፣ (cfr. Latinorum: *ignis vivit*) Hen. 71,5; Hen. 71,6. Nonnumquam ሕያው ፣ reddi potest *superstes* , ut 1 Thess. 4,15. 2) *sanus* , *validus* , *salvus* , *incolumis* , *integer* : a) de hominibus: ህጻጳἰῶν Luc. 15,27; ሕያውኑ ፣ ህጻጳἰῶν; Tob. 7,4; ሕያው ፣ ውእቱ ፣ Tob. 10,6. b) de verbo: λόγος ህጻጳἰς ሕያው ፣ ነገር ፣ Tit. 2,8 rom. c) de vasis, vestibus aliisque hujus generis rebus: ሕያው ፣ ለልብስ ፣ *pars vestis sana* Matth. 9,16; ልብስ ፣ ሕያው ፣ ወዳጎን ፣ Herm. p. 104; de ollis: *invenit eas ድኅኖን ፣ ወሕያዎን ፣ incolumes* , Gad. Lal. d) de cate Lev. 13,10 cfr. 13,14. – (Fem. ሕያዊት ፣ pro ሕያውት ፣ legitur Sx. Jac. 6).

TraCES en

ገጃሃጃው, fem. ሕያውት ፣ ገጃሃጃውት, Pl. ሕያዋን ፣ ገጃሃጃውን, fem. ሕያዋት ፣ ገጃሃጃውት

Grébaut

ሕያው ፣ ገጃሃጃው, Pl. ሕያዋን ፣ ገጃሃጃውን «*vif, sain et sauf*» — ዳጎኖ ፣ Ms. {DiLBNFabb217},

fol. 29r. ሕያውት ፣ ገጃሃጃውት fem. , Pl. ሕያዋት ፣ ገጃሃጃውት «*vive, saine et sauve*» — ዳጎኖ ፣ Ms. {DiLBNFabb217}, fol. 29r. Grébaut 1952, 62

Leslau

ሕያው ፣ ገጃሃጃው (fem. ሕያውት ፣ ገጃሃጃውት) *alive, living, healed, whole* (unharmed), *safe and sound*; with suffix pronouns: ሕያዋኒሆሙ ገጃሃጃውንከሙ *they (who are) alive* ሕያው ፣ ንጉሥ ገጃሃጃው *nəguś long live the king*, vid. ንጉሥ ፣ used in oaths, e.g. ሕያው ፣ እግዚአብሔር ፣ ከመ ገጃሃጃው ፣ ሳገደክ *abāher kama as God lives*; ሕያው ፣ አነ ፣ ከመ ገጃሃጃው ፣ ሳገደክ *ana kama as I live* Leslau 1987, 252a

Cross-references

for እንለ ፣ እምሕያው ፣ vid. እንል ፣ (Leslau)

Bibliography

Revisions

- Magdalena Krzyżanowska *added Gr and Les* on 15.6.2023
- Magdalena Krzyżanowska *correction* on 15.6.2023
- Magdalena Krzyżanowska *added Les* on 15.6.2023
- Andreas Ellwardt *last updated txt file and doc file of Lexicon* on 19.4.2017
- Pietro Maria Liuzzo *exported from lexicon to XML* on 16.1.2017
- Pietro Maria Liuzzo *updated lexicon XML file adding nested senses* on 16.1.2017
- Andreas Ellwardt *updated txt file and doc file of Lexicon* on 22.11.2016